

Psykisk ohälsa ur ett samhällsperspektiv Mental Health from a Societal Perspective

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: B2PS02

Revision: 4.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2025-02-11

Gäller från: HT 2025

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (A1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Sjuksköterskeexamen om 180hp. Självständigt arbete (examensarbete) inom vårdvetenskap (G2E/C-nivå) 15hp. Giltig sjuksköterskelegitimation utfärdad av Socialstyrelsen.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen behandlar psykisk ohälsa ur ett patient- och samhällsperspektiv. Utsatta gruppers hälsa och ohälsa studeras i förhållande till psykiatrisk vård och etik. I kursen studeras också den psykiska hälsans och ohälsans konsekvenser för den enskilda människan och på samhällsnivå. Vidare studeras samhällets och vårdens ansvar för människor med psykisk ohälsa och sjukdom. Olika vårdaktörers juridiska ansvar och ansvarsnivåer belyses liksom behov av samverkan.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för gällande lagstiftning vad gäller olika vårdaktörers samverkan kring människor med psykisk ohälsa och sjukdom,

1.2 beskriva tvärprofessionell och tvärspektoriell samverkan vid bedömning och åtgärdande av hälsoproblem i relation till människor med psykisk ohälsa och sjukdom med beaktande av ett patientperspektiv,

1.3 redogöra för utsatta gruppers hälsa, ohälsa och sjukdom ur ett samhällsperspektiv i förhållande till psykiatrisk vård,

1.4 redogöra för möjligheter och hinder i val mellan olika vårdalternativ med utgångspunkt i ett patientperspektiv.

2. Färdighet och förmåga

2.1 identifiera hälsorisker och hälsoresurser och behov av förebyggande insatser och vård,

2.2 argumentera för patienters rättigheter och livsvillkor utifrån lagar, författningar och säkerhetsföreskrifter,

2.3 analysera konsekvenser av psykisk ohälsa i samhället för den enskilda människan utifrån ett ekonomiskt och socialt perspektiv,

2.4 initiera kontakt och samverka med olika aktörer med relevans inom området,

2.5 tillämpa evidensbaserad forskning inom psykisk ohälsa ur ett samhällsperspektiv,

2.6 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 värdera etiska frågeställningar och dilemman relaterade till olika vårdaktörers juridiska ansvar och med beaktande av människan med psykisk ohälsa och sjukdom,

3.2 värdera etiska dilemman relaterat till utsatta grupper och sårbarhet för människor med psykisk ohälsa och sjukdom,

3.3 värdera sjuksköterskans ansvar för den vårdande relationen till patienter med psykisk ohälsa och sjukdom.

Undervisningsformer

Undervisning i kursen består av:

- föreläsningar
- seminarier

Undervisningen sker genom flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten dator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt webbaserade gemensamma kursträffar. Kommunikation mellan lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter genomförs i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Reflektionsseminarium (R1)

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Inlämning (IN1): skriftlig inlämningsuppgift

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.2, 2.4, 2.5, 2.6, 3.3

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Inlämning (IN2): skriftlig inlämningsuppgift

Lärandemål: 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Individuell hemtentamen (TEN)

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänt på Individuell hemtentamen (TEN) och Inlämning (IN1): skriftlig inlämningsuppgift.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen, varav minst tre (3) inom loppet av ett år. Efter de tre (3) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska kan förekomma.

Bäärnhelm, S. (2020). *Transkulturell psykiatri*. Natur & Kultur.

Goodman, B. (2016). Developing the concept of sustainability in nursing. *Nursing Philosophy*, 17, pp. 298-306. [återfinns elektroniskt]

Hurley, J., Lakeman, R., Linsley, P., Ramsay, M., & McKenna-Lawson, S. (2022). Utilizing the mental health nursing workforce: A scoping review of mental health nursing clinical roles and identities. *International Journal of Mental Health Nursing*, 31(4), 796–822. <https://doi.org/10.1111/inm.12983>

Larsen Moen, Ø., & Skundberg-Kletthagen, H. (2018). Public health nurses' experience, involvement and attitude concerning mental health issues in a school setting. *Nordic Journal of Nursing Research*. 38. 2: 61-67.
doi: 10.1177/2057158517711680

Psykiatriska riksföreningen för sjuksköterskor (2024). *Kompetensbeskrivning avancerad nivå. Specialistsjuksköterska med inriktning psykiatrisk vård*. [återfinns elektroniskt]

Socialdepartementet (2024). *Det handlar om livet – nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention*. Skr 2024/25:77. [återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen (2018). *Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre- uppföljning av vård och omsorg vid psykisk ohälsa hos äldre*. [återfinns elektroniskt]

Västra Götalandsregionen (2024). *Regional medicinsk riktlinje. Ansvarsfördelning och konsultationer mellan primärvård och specialisterpsykiatri (vuxna)*. Västra Götalandsregionen.

Wiklund Gustin, L. (red.) (2024). *Vårdande vid psykisk ohälsa – på avancerad nivå*. Studentlitteratur.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma. Studenten väljer litteratur inom respektive område.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Kursen är en fristående kurs. Kursen ges inom ett utbildningsprogram *Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot psykiatrisk vård*, 60 hp.

Plagiatkontroll

Alla examensarbeten genomgår plagiatkontroll. Otillåten användning av AI-genererad text, tillåten användning utan korrekt hänvisning och/eller i syfte att vilseleda, betraktas som försök till vilseledande vid examination och anmäls som ett disciplinärende.